

ORGEL CONCERTEN

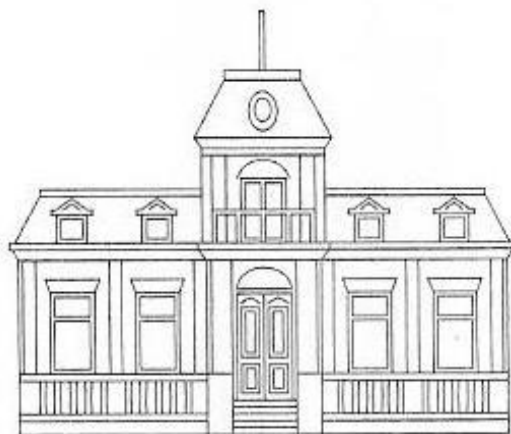
2019

GROTE OF ST. JANSKERK SCHIEDAM

STICHTING MUZIEK GROTE OF SINT JANSKERK

Fonds Schiedam Vlaardingen e.o.

Orgelconcerten 2019

Grote of St. Janskerk Schiedam

Zaterdag 27 april, 15.00 uur

Arjen Leistra

Oranjeconcert

Zaterdag 13 juli, 15.00 uur

Arjen Leistra

Ref. Oratoriumvereniging "Canto di Lode"

o.l.v. Rinus Verhage

Schiedamse Orgelzomer

Dinsdag 16 juli, 20.15 uur

Everhard Zwart

Jubileumconcert 40-jaar concertorganist

Dinsdag 23 juli, 20.15 uur

Adriaan Hoek

Dinsdag 30 juli, 20.15 uur

Arjen Leistra

Dinsdag 6 augustus, 20.15 uur

Bert den Hertog

"In Memoriam Jean Guillou"

Zaterdag 31 augustus, 15.00 uur

Jan J. van den Berg 90 jaar

m.m.v. Arjen Leistra, Wim Hazeu e.a.

Zaterdag 26 oktober, 15.00 uur

Arjen Leistra

Zaterdag 27 april
15.00 uur, toegang vrij

Arjen Leistra

Oranjeconcert

Sergey Prokofjev
(1891-1953)

Marsch "Die Liebe zu den drei Orangen"
(arr. Jean Guillou)

"De liefde voor drie sinaasappelen", ook bekend onder de Franse titel
"l'amour des Trois oranges", is een satirische Opera van Prokofjev.
De Mars hieruit is waarschijnlijk het bekendste deel.

Karl Hoyer
(1891-1936)

Fantasie über das Alt-Niederländische Dankgebet
"Wir beten zum treten"
gevolgd door samenzang

*Wilt heden nu treden voor God den Heere,
Hem boven al loven van herten seer,
End' maken groot zijns lieven namens eere,
Die daar nu onsen vijant slaat terneer.*

*Ter eeren ons Heeren wilt al u dagen
Dit wonder bijzonder gedencken toch;
Maekt u, o mensch, voor God steeds wel te dragen,
Doet ieder recht en wacht u voor bedrog.*

*Bidt, waket end' maket dat g'in bekoring,
End' 't quade met schade toch niet en valt.
U vroomheyt brengt den vijant tot verstoring,
Al waer sijn rijck nog eens so sterck bewalt*

Jan Mannee
(*1962)

Uit Valeriussuite: Tièrce en Taille
"Here, kere van ons af"

Alfred Hollins
(1865-1942)

Concert Overture no.2 in c minor

Edvard Grieg
(1843-1907)

Uit Peer Gynt suite op.46: "Anitra's Dance"
(arr. Harvey B. Gaul)

August Gottfried Ritter
(1811-1885)

Sonate nr. 4 A-dur op.31

-Ruhig und heiter

-Frisch und kräftig ("Wien Neêrlands bloed")

Ritter droeg zijn vierde Sonate op aan in Nederland geboren, maar in Duitsland wonende Jan van Eyken (1823-1868). Het tweede deel bestaat uit variaties over

"Wien Neêrlands bloed", het toenmalige volkslied van Nederland.

Louis Vierne
(1870-1937)

Allegretto op.1

Jules Grison
(1842-1896)

Toccata

Jan Zwart
(1877-1937)

Fantasie over het Oude Wilhelmus met de zegenbede uit Psalm 134

Gevolgd door samenzang (staande) van het Wilhelmus vers 1 en 6

Wilt heden nu treden

Valerius schreef “Wilt heden nu treden” ter gelegenheid van de overwinning op de Spaanse troepen in de Slag bij Turnhout tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Het maakt deel uit van de door Valerius' zoon François uitgegeven bundel *Nederlandsche gedenck-clanck*, die een jaar na Adriaens overlijden verscheen. Het lied roept op om God de Heer te loven, omdat hij de vijand overwonnen heeft. Dat moet herdacht worden, ook door een leven zonder bedrog dat God eert. Daarom roept Valerius de mensen op om niet aan het kwade toe te geven. Het is immers de vroomheid (hier: dapperheid) die de zege gebracht heeft.

In 1878 publiceerde de Oostenrijkse componist en koordirigent Eduard Kremser een bewerking van zes liederen uit de *Nederlandsche gedenck-clanck*. *Wilt heden nu treden* was in deze bundel opgenomen in een vertaling van Josef Weyl (1821-1895) met als titel 'Niederländisches Dankgebet' en had als eerste regel “Wir treten zum Beten vor Gott dem Gerechten”. Naast de Duitse vertaling was er ook nog een versie in het Latijn. Het lied werd snel populair in Duitsland, onder andere omdat keizer Wilhelm II het zingen ervan bevorderde. Het paste namelijk goed in de militante sfeer van toewijding aan kerk en natie die zijn bewind kenmerkte. Het lied wordt in Duitsland nog altijd gezongen bij de beëdiging van de soldaten van de Bundeswehr. Het lied is ook vertaald in veel andere talen, waaronder het Engels (“Come gather together to ask the Lord’s blessing”) en het Chinees (虔诚聚集, Qiánchéng jùjǐ).

Het lied werd opgenomen in de populaire liedbundel “Kun je nog zingen, zing dan mee.”

In de Verenigde Staten wordt het lied vaak gezongen op Thanksgiving Day bij familiemaaltijden en in kerkdiensten. Ook hier wordt de door Kremser bewerkte melodie gebruikt. De meest populaire versie is de tekst van Theodore Baker uit 1894: “We gather together”. In 1902 schreef Julia Bulkley Cady Corey een wat minder militante versie: *We praise thee, o God, our Redeemer*, die echter veel minder populair werd. Huub Oosterhuis gebruikte de melodie voor het lied “Gedenken wij dankbaar de daden des Heren”

Here, kere van ons af

*Here, kere van ons af
uw vertorend aangezicht,
en door dees verdiende straf
ons verblind verstand verlicht!
Dat uw vriendelijk gelaat
lichtend over ons mag staan,
en uw uitverkoren zaad
eens toch mag met vrede gaan.*

Dit lied volgt in Valerius *Gedenck-clanck* op het verhaal van de veldtocht van de Spaanse generaal Don Frederik in 1572 aan het begin van de 80-jarige oorlog, waarbij de steden Mechelen, Zutphen, Naarden en Haarlem geplunderd en uitgemoord werden. De dichter, deemoedig gestemd, ziet de vijandelijke overwinning als een straf van God. Het lied kreeg de melodie van het lied van John Dowland “Now, o now I needs must past”, een bitterzoete overdenking van liefde en verlies. Het werd voor het eerst gepubliceerd in het boek van Dowland met de naam *First Booke of Songes of Ayres of foure partes met Tableture for the Lute* (1597).

Het Nederlandse volkslied

Bij het ontstaan van het koninkrijk in 1815 kwam er behoefte aan een volkslied. Het reeds bestaande Wilhelmus werd ongeschikt bevonden, omdat het in de 18e eeuw gediend had als partijlied van de Oranje-gezinden. Ook zouden Zuid-Nederlanders (Belgen) het Wilhelmus kunnen beschouwen als een lied dat van een calvinistische geest getuigt.

In een wedstrijd, in 1816 georganiseerd door admiraal in ruste Jan Hendrik van Kinsbergen, werd Tollens' inzending *Wien Neêrlands bloed* gekozen, die door Wilms op muziek werd gezet.

Het lied werd opgenomen in de populaire liedbundel "Kun je nog zingen, zing dan mee".

Ontvangst

Het lied is nooit goed aangeslagen. Het Wilhelmus werd tijdens de strubbelingen tussen het zuidelijke en noordelijke deel van de Nederlanden steeds populairder in het noorden, zodat het bij de inhuldiging van koningin Wilhelmina zelfs officieel werd gespeeld.

Veel mensen voelen zich niet aangesproken door zinsnedes uit het Wilhelmus, zoals *Van Duytschen Bloed* en *De Koning van Spanje*, maar ook *Wien Neêrlands bloed* valt niet bij iedereen goed vanwege de zinsnede van vreemde smetten vrij. Deze zinsnede kan in de huidige samenleving als 'racistisch' geïnterpreteerd worden. In het lied, nog geschreven als reactie op de Franse bezetting (1795-1813), wordt daarmee bedoeld op iedereen die zich als echte Nederlander gedraagt en niet met de vijand heult. Het betaamt een goed burger in de Nederlanden dus niet Frankrijk te dienen.

In Nederlands-Indië vielen de woorden "van vreemde smetten vrij" wel heel slecht, omdat ook de meeste "Europeanen" daar beslist geen volbloed-Nederlanders waren. Dit werd opgevangen door een variant van de tekst, waarin de gewraakte woorden werden vervangen door "Wien 't hart klopt fier en vrij". Toch werd ook deze wijziging niet door iedereen gewaardeerd.

Het Programma van de Zangscholen der Vereeniging tot Verbetering van de Volkszang van 1891-1992 en de uitgave van *Kun je nog zingen* van 1911 geven: "Wien 't hart klopt fier en vrij" en de uitgaven van 1938 en 1972 geven: "Van vreemde smetten vrij". Voornamelijk op aandringen van koningin Wilhelmina is in 1932 het "Wien Neêrlands bloed" vervangen door het "Wilhelmus".

*Wien Neêrlandsch bloed door d'aderen vloeit,
Van vreemde smetten vrij,
Wiens hart voor land en koning gloeit,
Verheff' den zang als wij:
Hij stell' met ons, vereend van zin,
Met onbeklemde borst,
Het godgevallig feestlied in
Voor vaderland en vorst.*

Zaterdag 13 juli
15.00 uur, toegang vrij

R.O.V. Canto di Lode
o.l.v. Rinus Verhage
Arjen Leistra, orgel

John Ireland
(1879-1962)
Te Deum in F

Herbert Howells
(1892-1983)
Psalm Prelude Ps. 37:11*
But the meek will inherit the land and delight in abundant prosperity.

Joseph Haydn
(1732-1809)
Insanae et Vanae Curae

Felix Mendelssohn-Bartholdy
(1809-1847)
Drei Geistliche Lieder, opus 96
a. Lass, o Herr, mich Hülfe finden (andante sostenuto)
b. Deines Kind's gebet erhöere (non lento)
c. Herr, wir trau'n auf deine Güte (con moto e vivace)

Robert Schumann
(1810-1856)
Uit "4 Skizzen für den Pedalflügel" op.58 (voor orgel bewerkt door Jean Guillou)
-no.1 Nicht schnell und sehr markiert*
-no.2 Nicht schnell und sehr markiert*

Samuel Sebastian Wesley
(1810-1876)
The Lord hath been mindful of us

Charles Villiers Stanford
(1852-1924)
Ye choirs of new Jerusalem

Jacob Bijster
(1902-1958)
Fantasie in kerkstijl over Psalm 68*

Hendrik Andriessen
(1892-1981)
Psalm 100 Jubilate Deo

*=orgelsolo

Canto di Lode

Op 1 maart 1997 werd op initiatief van dirigent Arie Loonstra de ROV "Canto di Lode" opgericht te Rotterdam. In de randstad bleek veel belangstelling te bestaan voor een reformatorische oratoriumvereniging. Voor Arie reden om het idee handen en voeten te geven. Zo ontstond Canto di Lode. De enthousiaste dirigent en dito leden zorgden vanaf dat moment voor verrassende concerten. Toen de basis eenmaal gelegd was, legde Arie de dirigeerstok neer en nam Rinus Verhage die ter hand.

De Italiaanse naam 'Canto di Lode' betekent 'Lofzang'. Als grondslag heeft de vereniging het Woord van God en de daarop gegronde Drie Formulieren van Enigheid. Het muziekrepertoire wordt bepaald door deze grondslag en de tijdsperiode waarin de muziek is gecomponeerd. Het koor, ongeveer 60 leden, richt zich op de periode 1650-heden.

Sinds 1999 staat het koor onder muzikale leiding van Rinus Verhage. Hij levert een belangrijke bijdrage aan de kwalitatieve groei van het koor. Uit commentaren van professionele musici blijkt dat Canto di Lode op een behoorlijk niveau musicceert. Naast concerten met Engelse kerkmuziek en prachtige barokmuziek worden ook grotere koorwerken uitgevoerd door Canto di Lode. Zoals Ein deutsches Requiem, The Messiah, de Johannes Passion, het Weihnachtsoratorium, de Elias en de Matthäus Passion. Aan de concerten wordt meegewerkt door nagenoeg uitsluitend professionele orkesten en solisten. Canto di Lode is een actieve oratoriumvereniging die tracht innovatief bezig te zijn. Zo is de vereniging onder meer ook uitgever van bladmuziek van Durante en Vivaldi. Bladmuziek die in Nederland niet of nauwelijks te verkrijgen is. De originele manuscripten van deze muziek bevinden zich in bibliotheken in Münster, Warchau en Parijs. Canto di Lode is lid van de Koninklijke Christelijke Zangersbond. (KCZB).

Dirigent

Rinus Verhage kreeg tijdens zijn middelbare schoolopleiding orgelles van Jan van Dijk. Daarna studeerde hij orgel(uitvoerend musicus), kerk- muziek en koordirectie aan het Rotterdams Conservatorium bij resp. Arie Keijzer, Barend Schuurman en Jan Eelkema. Verder studeerde hij nog interpretatie bij Kees van Eersel. In 1979 was hij prijswinnaar van het internationale Albert Schweitzer Orgelfestival in Deventer.

Naast organist te Oude-Tonge, Stellendam en Zierikzee (op het monumentale Kam en Van der Meulen orgel) is hij dirigent van een drietal koren waarmee o.a. ook de grote oratoria uitgevoerd worden. Ook is hij cantor van de Sint-Catharijnekkerk in Brielle. Als orgeldocent heeft hij een bloeiende lespraktijk. In de loop der jaren werden veel concerten gegeven en werd zijn orgelspel ook opgenomen voor de radio. Eveneens is zijn spel te beluisteren op een tweetal CD's van het orgel van de Grote- of Nieuwe kerk te Zierikzee.

Sinds 1988 is hij op parttime basis ook directeur van de Muziekschool "Goeree-Overflakkee". Hij heeft hij zich altijd bijzonder verdienstelijk gemaakt tot het toegankelijk maken van muziekonderwijs voor iedereen en op het eiland in het bijzonder. Op 24 april 2015 kreeg hij vanwege zijn verdiensten een koninklijke onderscheiding uitgereikt.

Stedelijk Museum Schiedam

Bach op Vrijdag

Elke eerste vrijdag van de maand (m.u.v. januari, augustus en september) geeft stadsorganist Arjen Leistra een lunchconcert op het historische Hess-organ (1773) met werken van Johann Sebastian Bach (1685-1750).

Dit jaar worden de Engelse Suites integraal uitgevoerd.

Daarnaast klinken koraalbewerkingen en Preludes en Fuga's uit Das Wohltemperierte Klavier.

3 mei

Engelse Suite nr 4 BWV 809 in F-dur
"Das Jesulein soll doch mein Trost" BWV 702
Präludium und Fuge in b-moll BWV 867

7 juni

Engelse Suite nr 6 BWV 811 in d-moll
Präludium und Fuge in H-dur BWV 868

5 juli

Engelse Suite nr.5 BWV 810 in e-moll
Präludium und Fuge in h-moll BWV 869

Na de zomer zijn er lunchconcerten op 4 oktober, 1 november en 6 december

Dinsdag 16 juli
20.15 uur. Toegang € 10,-

Everhard Zwart

Om 20.00 uur houdt Everhard Zwart een inleiding op het concert bij het koororgel

Johann Sebastian Bach
(1685 - 1750)

Fantasia et Fuga g-moll
BWV 542

Georg Friedrich Händel
(1685 - 1759)

Basso Ostinato (uit Concerto 11)

Joseph Renner jr.
(1868 - 1934)

Thema mit Variationen

Rulon Christiansen
(*1949)

Lyric Symphony
- Prelude
- Grand Choeur
- Andante
- Scherzetto
- Adagio
- Toccata

Willem Hendrik Zwart
(1925 - 1997)

- Canonisch voorspel Psalm 6
- Toccata Psalm 146

Everhard Zwart, geboren te Emmen op 5 augustus 1958, werd in 2008 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau en in 2009 volgde de onderscheiding met de zilveren medaille van het “Societe Arts-Sciences-Lettres” te Parijs.

Hij geniet internationaal grote bekendheid als organist door zijn stijlvolle uitvoering van de “Hollandse Koraalkunst”, met name de composities van zijn vader en grootvader, maar vooral door zijn virtuoze vertolking van vele grote composities uit de orgelliteratuur.

Everhard Zwart, ontving op jonge leeftijd zijn eerste orgellessen van zijn vader, Willem Hendrik Zwart – organist van de Bovenkerk te Kampen – waarna hij al spoedig deze lessen (koraalspel en literatuur) vervolgde bij Feike Asma – organist te Maassluis. Na het behalen van zijn Gymnasiumdiploma studeerde hij aan het Conservatorium, eerst te Utrecht, daarna te Rotterdam, waar hij in 1983 met goed gevolg afstudeerde. Hij was sinds 1979 verbonden als organist aan de Gereformeerde Bergsingelkerk te Rotterdam. Na zijn afstuderen volgde hij masterclasses bij de bekende Franse orgelvirtuoos Jean Guillou. In 1987 studeerde hij bij de Duitse organist Günther Kaunzinger te Würzburg (Orgelsymfonieën van Widor en Vierne en improvisatie). Daarnaast studeerde hij een aantal jaren Muziekwetenschappen aan de Universiteit van Utrecht.

Zijn eerste orgelconcert gaf hij in de zomer van 1979 in de Ned.Herv.kerk te Zandvoort. Zijn internationale debuut als concertorganist maakte Everhard Zwart in 1983 te Barcelona (Spanje), waarna hij regelmatig concerteerde in verschillende landen van Europa. In 1987 werd hij organist van de Nederlands Hervormde Nieuwe Westerkerk te Capelle aan den IJssel.

In de zomer van 1979 gaf Everhard Zwart zijn eerste orgelconcert en in de daaropvolgende jaren groeide het aantal concerten uit tot een volwaardige concertpraktijk. Vanaf 1983 werd deze uitgebreid met concerten in diverse andere landen in Europa en vanaf 1985 volgden met grote regelmaat concertreizen door Amerika en Canada.

Gedurende bijna 40 jaar is Everhard te beluisteren tijdens de vele orgelconcerten door het hele land. Daarnaast treedt hij ook op als begeleider van koren en/of solisten en als organist tijdens bijzondere kerk- of zangdiensten.

Dinsdag 23 juli
20.15 uur. Toegang € 10,-

Adriaan Hoek

Om 20.00 uur houdt Adriaan Hoek een inleiding op zijn programma bij het koororgel

Johann Sebastian Bach
(1685-1750)

Passacaglia BWV 582

“Schmücke dich, o liebe Seele” BWV 654

César Franck
(1822-1890)

Deuxième Choral

Sofia Goebaidoelina
(*1931)

Hell und Dunkel (1976)

In Hell und Dunkel probeert de componiste een verschil te tonen tussen licht en donker (kleurtinten). Ze laat daarbij lichte klanken uit de hoge registers van het orgel komen en donkere klanken uit de lage registers. Die lichtheid werd nog verstevigd door beweeglijke muziek in de hoogte en starheid in de laagte.

Max Reger
(1873-1916)

Fantasie und Fuge d-moll op.135b

Adriaan Hoek studeerde orgel en kerkmuziek aan het Rotterdams Conservatorium waar hij in 2016 summa cum laude afstudeerde als Master of Music. Zijn docenten waren Ben van Oosten, Bas de Vroome, Hayo Boerema en Aart Bergwerff. Vanwege deze prestatie werd hem de Hartman Award toegekend voor verdere ontplooiing als uitvoerend musicus.

Momenteel studeert hij aan de Hochschule für Musik und Theater in Hamburg voor zijn diploma Konzertexam bij Pieter van Dijk en Wolfgang Zerer en volgt hij nog privélessen bij Kees van Eersel.

Adriaan won vier eerste prijzen op internationale orgelconcoursen, waaronder de International Schnitger Organ Competition te Alkmaar in 2015. Daarnaast won hij de publieksprijs en kreeg hij de aantekening cum laude. Hierdoor mag hij zich The Young ECHO Organist of 2016 noemen.

Hij concerteerde in diverse prestigieuze series in binnen- en buitenland. Naast internationaal concertorganist, is Adriaan sinds 2015 als cantor-organist verbonden aan het Ikazia Ziekenhuis te Rotterdam en is hij actief als dirigent en begeleider van diverse koren, ensembles en orkesten.

Dinsdag 30 juli
20.15 uur. Toegang € 10,-

Arjen Leistra

Om 20.00 uur houdt Arjen Leistra een inleiding op zijn programma bij het koororgel

Felix Mendelssohn-Bartholdy
(1809-1847)

Overture to the Oratorio "St Paul" (arr. W.T. Best)

César Franck
(1822-1890)

Fantaisie en Ut-majeur (premier version)

Jean Langlais
(1907-1991)

Sonate en trio

-Allegro vivo

-Largo

-Allegro

Max Reger
(1873-1916)

Phantasie und Fuge c-moll op.29

Franz Liszt
(1811-1886)

"Orpheus" Poème symphonique

(Transcription pour Orgue: Jean Guillou)

Cornelis de Wolf
(1877-1935)

Passacaglia, Koraal en Fuga over "Wie maar de goede God laat zorgen"

Arjen Leistra (Delft, 1973) studeerde van 1990-1998 orgel en kerkmuziek aan de conservatoria in Rotterdam en Den Haag. Zijn docenten waren Arie Keijzer en Ben van Oosten (orgel DM en UM) en Marijke van Klaveren en Johann Th. Lemckert (kerkmuziek en improvisatie). In 1996 werd Arjen 2^e prijswinnaar van de "International Organcompetition" te Dublin (Ierland). Na zijn afstuderen in 1998 vervolgde hij voor een jaar zijn orgelstudie bij Marie-Claire Alain in Parijs bij wie hij zich specialiseerde in de orgelwerken van Bach en Alain. Van 1996 tot eind 2009 was Arjen Leistra cantor-organist van de Hoflaankerk te Rotterdam-Kralingen. Sinds september 2008 is Arjen Leistra als organist verbonden aan de Protestantse Gemeente in de

Grote of St.Janskerk te Schiedam.

Hij dirigeert het koor Vocalis St.Jan waarmee hij tweemaal per jaar een Bach-cantate uitvoert.

Daarnaast is hij als stadsorganist van Schiedam verantwoordelijk voor het beheer en de bespeling van de historische orgels in het Stedelijk Museum en de Havenkerk.

In zijn lespraktijk geeft Arjen Leistra orgelonderricht aan beginners en gevorderden van alle leeftijden, en kerkorganisten uit de regio.

Arjen Leistra geeft orgelconcerten in heel Nederland, maar concerteerde ook in Engeland, Duitsland, Finland, Frankrijk en Italië. In november 2005 en februari 2008 maakte hij concerttournees naar de Verenigde Staten en gaf recitals in Florida, Georgia en South- en North Carolina.

In Nederland is hij een veelgevraagd begeleider van diverse koren op orgel, piano en eigen drukwindharmonium en als continuo-speler op eigen kistorgel speelt hij jaarlijks vele concerten en cantatediensten.

Van zijn orgelspel verschenen de afgelopen jaren verschillende cd's.

Dinsdag 6 augustus
20.15 uur. Toegang €10,-

Bert den Hertog

*Om 20.00 uur houdt Bert den Hertog
een inleiding op het programma bij het koororgel*

In memoriam

Jean Guillou
1930-2019

Georg Friedrich Händel
(1685-1759)

Concerto nr. 10 in d-minor op. 7 no.4

-Adagio

-Allegro

-Organo ad libitum

-Allegro

transcriptie Marcel Dupré

cadenzen Jean Guillou

Johann Sebastian Bach
(1685-1750)

Preludium in a, BWV 569

Jean Guillou
(1930-2019)

Uit "Suite pour Rameau"

-Diderot

-Le Rebelle

César Franck
(1822-1890)

Troisième Choral

Franz Liszt
(1811-1890)

Valse oubliée

transcriptie Jean Guillou

Jean Guillou
(1930-2019)

Toccata

Bert den Hertog werd in 1978 te Gouda geboren. Vanaf 1997 studeerde hij Hoofdvak Orgel bij Ben van Oosten aan het Rotterdams Conservatorium waar hij in 2003 afstudeerde, met een recital in de Rotterdamse St. Laurenskerk, als Bachelor of Music. Daarna volgde hij de tweede fase (voorheen Uitvoerend Musicus). Daar specialiseerde hij zich verder in oude muziek bij Bernard Winsemius, in romantische literatuur bij Van Oosten en eigentijdse literatuur en in werken van Messiaen bij Willem Tanke. Dit gedeelte sloot hij af in 2005 met de waardering 'zeer goed' met een de Symphonie in G klein op. 25 voor orgel en orkest van Marcel Dupré. Uitgevoerd in de Rotterdamse St. Laurenskerk met groot symfonieorkest, bestaande uit studenten van het Rotterdams Conservatorium o.l.v. Henk Guittart.

Van 2000-2010 was Bert organist te Rotterdam, van het Ikazia Ziekenhuis te Rotterdam-Zuid, vanaf 2004 tot 2010 ook van de Oranjekerk te Rotterdam-Hillegersberg.

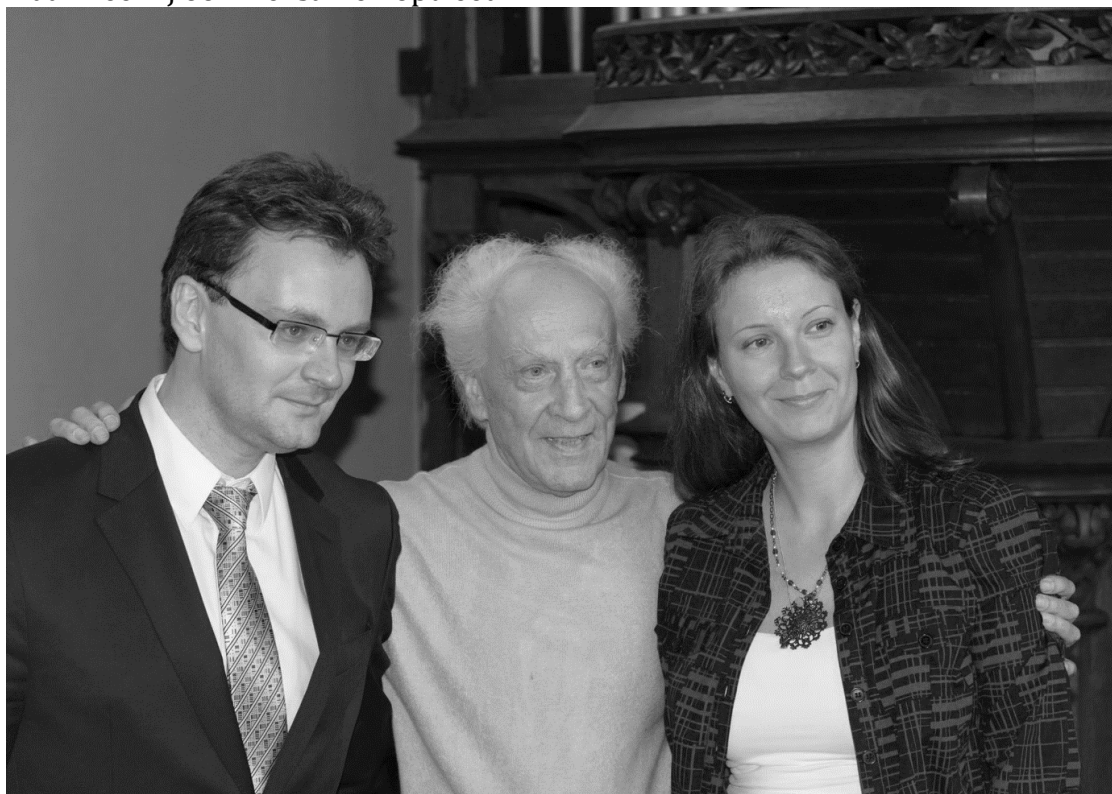
Vanaf 1 juni 2010 is hij benoemd als hoofdorganist van de Oude Kerk te Scheveningen, waar hij het historische Steevens/Lohman/Flentrop orgel bespeelt.

Vanaf 2013 is hij tevens concertorganist en artistiek adviseur van de Stichting Orgel Elandstraatkerk (Den Haag Centrum), waar hij het unieke Franssen-orgel (43/III/P) bespeelt en promoot.

Al tijdens zijn studie speelde hij zeer regelmatig soloconcerten en concerten met solisten. Vanaf de zomer 2004 speelt hij regelmatig solistische avondconcerten, o.a. Gouda (St. Janskerk), Delft (Oude Kerk), Brielle (Dom), Zutphen (St. Walburgiskerk), Nijmegen (St Stevenskerk), Aalten (Grote Kerk), Doesburg (Martinikerk), Rotterdam (St. Laurenskerk, Hoflaankerk), etc.

In 2008 speelde hij zijn eerste buitenlandse concert op het orgelfestival in Czestochowa (Polen). Tevens voerde hij in de 'Nacht van Messiaen' diens gehele, ruim 2 uur durende, orgelcyclus Livre du Saint Sacrement (1984) uit op het hoofdorgel in de Rotterdamse St. Laurenskerk. In het voorjaar van 2010 voerde hij in drie concerten het gehele orgeloeuvre van C. Franck uit op het orgel van de Oranjekerk te Rotterdam.

Bert is gehuwd met de, in Moskou geboren organiste ANNA DEN HERTOOG- KARPENKO, waarmee hij ook wel samen optreedt

Bert den Hertog

Jean Guillou

Anna Den Hertog-Karpenko

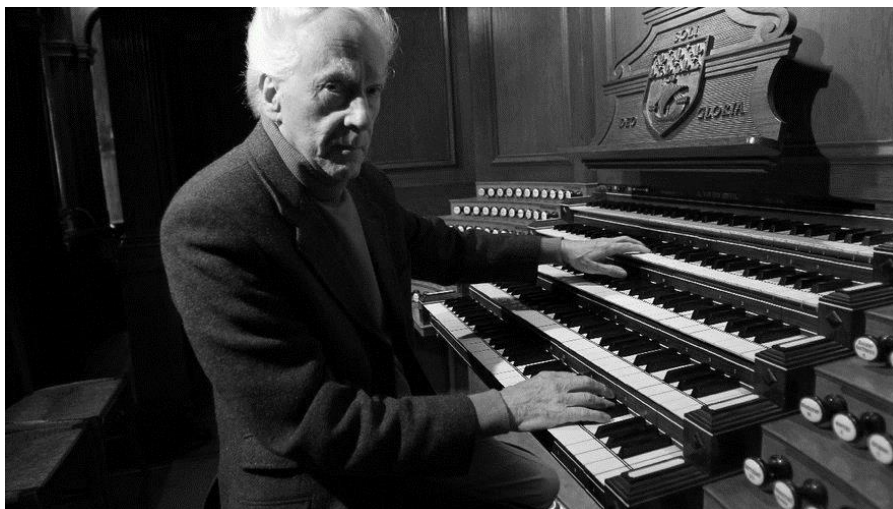
Jean Victor Arthur Guillou (18 april 1930 - 26 januari 2019) was een Franse componist, organist, pianist en pedagoog. Als titularis-organist van de Saint-Eustache in Parijs van 1963 tot 2015 was hij wereldwijd bekend als componist, improvisator, pedagoog en orgeladviseur.

Guillou werd geboren in Angers. Na zijn eerste studies piano en orgel werd hij op 12-jarige leeftijd de organist van de kerk Saint-Serge in Angers. Hij studeerde vervolgens aan het Conservatorium van Parijs bij Marcel Dupré, Maurice Duruflé en Olivier Messiaen. In 1955 aanvaardde hij de positie als professor in orgel en compositie aan het "Istituto di Musica Sacra" in Lissabon. In 1958 verhuisde hij naar Berlijn waar hij de daaropvolgende vijf jaar woonde. Aldaar componeerde hij zijn eerste werken en gingen ze ook in première. In 1963 keerde hij terug naar Parijs als de opvolger van André Marchal als titularis-organist van de Saint-Eustache. Een positie die hij 52 jaar lang zal uitoefenen tot in maart 2015. Guillou werd opgevolgd door de twee co-titularissen Baptiste-Florian Marle-Ouvrard en Thomas Ospital.

Hij had een wereldwijde reputatie als concertorganist en improvisator. Daarnaast trad hij vaak op als pianist. Hij gaf de Engelse en Franse premières van Julius Reubke's verwaarloosde pianosonate.

Guillou's engagement in orgelbouw leidde tot samenwerkingen met verschillende orgelbouwers en de bouw van nieuwe instrumenten in l'Alpe d'Huez (F) (1978, Kleuker), in de Chant d'Oiseau-kerk in Brussel (1981, Kleuker), in de Tonhalle van Zürich (1988, Kleuker-Steinmeyer) in het Conservatorium van Napels (2006, Tamburini-Zanin) in het Auditorio de Tenerife (2005, Blancafort), in de San Antonio dei Portoghesi-kerk in Rome (2008, Mascioni) en in de kathedraal van Leon in Spanje (2013, Klais). Hij componeerde meer dan 90 werken - voor orgel, kamer- en orkestbezetting - evenals talrijke transcripties voor orgel, voornamelijk uitgegeven door Schott-Music. Daarnaast heeft hij meer dan 100 opnames uitgegeven (o.a. Philips, Dorian, Festivo, Decca, Augure) inclusief het complete orgelwerk van Johann Sebastian Bach, César Franck, Robert Schumann, talloze historische improvisaties (bijv. Visions Cosmiques - 1969, of Jeux d'orgue - 1970, beide opnieuw uitgegeven in 2010 door Universal-Decca), evenals de meeste van zijn eigen orgelcomposities op een reeks van 7 CD's (2010) voor Universal-Decca.

Van 1970 tot 2005 doceerde Guillou orgelprestaties en improvisatie bij de jaarlijkse Züricher International Meisterkurse. Sinds 2007 worden deze masterclasses gehouden in de Saint-Eustache te Parijs. Leerlingen van hem zijn o.a. Bernhard Haas, Francesco Filidei, Yanka Hekimova, Livia Mazzanti, Leonid Karev en Zsuzsa Elekes en Jean-Baptiste Monnot. In juli 2015 werd hij benoemd tot professor honoris causa aan de Hochschule für Musik in Saarland. Hij stierf op 26 januari 2019 in Parijs.

Zaterdag 31 augustus
15.00 uur. Toegang vrij

Jan J. van den Berg
90 jaar

De 90ste verjaardag van organist en componist Jan J. van den Berg wordt gevierd met een concert waarin o.a. Arjen Leistra en Wim Hazeu composities van de jarige uitvoeren en dat zal worden afgesloten met een orgelbespeling door Jan J. van den Berg zelf.

Jan J. van den Berg werd geboren op 31 augustus 1929 te Amersfoort. Zijn eerste orgellessen kreeg hij van zijn vader, die twintig jaar organist was van de Lutherse Kerk te Amersfoort. Vervolgens kreeg hij les van Adriaan C. Schuurman, destijds cantor-organist van de Amersfoortse Joriskerk. Van den Berg begon zijn loopbaan als organist in november 1945 in de Gereformeerde Kerk in hersteld verband te Amersfoort. In november 1946 werd hij organist in de Emmakerk te Soestdijk. Van juni 1953 tot juni 1994 was hij organist van de Nieuwe Kerk te Delft. Daarna maakte hij de overstap naar rooms-katholieke kerken: de Pius X in Den Haag en de Lodewijkkerk in Leiden. Op dit moment is hij verbonden aan de Remonstrantse Kerk te Delft. In laatstgenoemde kerk geeft hij elk jaar een reeks concerten.

Jan J. van den Berg heeft een uitgebreide lespraktijk gehad en gaf niet alleen in Nederland, maar ook in Duitsland zeer veel concerten. Vaak was hij op de radio te beluisteren, voor de NCRV, de EO en de AVRO. Hij begeleidde verschillende koren, ook tijdens televisie-uitzendingen. Van de cantorij van de Sint Joriskerk te Amersfoort, dat destijds onder leiding stond van Adriaan C. Schuurman, was hij vaste begeleider.

Van den Berg is ook als componist bekend geworden. Hij schreef veel werken, niet alleen voor orgel – waarbij koraalbewerkingen de boventoon voeren – maar ook voor viool, hobo, fluit, piano, enzovoort. Van zijn hand verschenen tal van composities voor koor en orgel: psalmen, gezangen en Latijnse missen. Hij maakte bovendien diverse grammofoonplaten en cd's.

Jarenlang was hij jurylid bij NOV-examens en orgelconcoursen, en trad hij als orgelbouwkundig adviseur op. In november 2005 vierde hij zijn 60-jarig organistenjubileum met een concert in de Sint Joriskerk te Amersfoort. In januari 2016 werd zijn 70-jarig organistenjubileum herdacht met een concert in de Grote Kerk te Schiedam.

Nog steeds is hij actief in het lesgeven en concorderen. In zijn concerten neemt het werk van zijn grote leermeester Adriaan C. Schuurman een belangrijke plaats in. Ook zijn Bach-herdenkingen, die hij al vele jaren houdt, genieten grote bekendheid.

Zaterdag 26 oktober
15.00 uur. Toegang vrij

Arjen Leistra

Jan Pieterszoon Sweelinck
(1562-1621)
Chromatische Fantasie

Daan Manneke
(*1939)
Organum (1986)

Een belangrijk aspect van 'Organum' is de traagheid waarmee nieuwe toengebieden elkaar opvolgen (langdurige perioden met orgelpunt, bourdon-samenklanken en modale klankvelden). Een echo uit het verre verleden van de Notre-Dameschool. Maar evenzeer een herinnering aan de wendbare rubato toccata's, riceraren van bijvoorbeeld Frescobaldi.

Adriaan C. Schuurman
(1904-1998)

Bewerking over Psalm 139:1

*Heer, die mij ziet zoals ik ben,
dieper dan ik mijzelf ooit ken,
kent Gij mij, Gij weet waar ik ga,
Gij volgt mij waar ik zit of sta.
Wat mij ten diepste houdt bewogen,
't ligt alles open voor uw ogen.*

Marcel Dupré
(1886-1971)

Versets on "Ave Maris Stella" op.18

1. When the Salutation Gabriel had Spoken
2. Jesus tender Mother, make Thy Supplication
3. So now as we Journey, aid our weak endeavor
4. Amen FINALE

In sollemnitibus

1. A-ve ma-ris stel - - la, De - i ma - ter al - ma,
at - que sem - per vir - go, fe - lix cae - li por - ta.

*Wees gegroet, sterre der zee, gezegende Moeder Gods
en altijd maagd (gebleven) gelukkige poort des hemels*

Alexandre Guilmant
(1837-1911)

Lamentation op.45 no.1

Guilmant componeerde dit werk ter gedachtenis aan een vriend die werd gedood in de Frans-Duitse oorlog 1870/1871. Beginnend als een Marche Funèbre klinkt al snel een melodie die het hoofdthema is van de gehele compositie.

Guilmant zelf schreef als inleiding tot zijn stuk:

»À la Mémoire de mon Ami Mr. l'Abbé Henri Gros, Aumônier volontaire du 6e. Batallion des Mobiles de la Seine, tué par un Obus sur Plateau d'Avron, à l'Âge de 31 Ans, le 27 Décembre 1870. Bombardement de Paris. «

De vrijwillige soldaat Henri Gros maakte dus een reis zonder terugkeer naar huis.

Uit dit feit is het begrijpelijk dat Guilmant een thema gebruikte van een eerdere beroemde compositie die ook een reis zonder terugkeer beschrijft: het eerste Lied uit Franz Schuberts »Winterreise«: »Fremd bin ich eingezogen, fremd zieh 'ich wieder aus«.

Beide thema's van Guilmant's Lamentation - de March Funèbre en de melodie van Schubert - tonen het verhaal van de dood van Henri Gros.

De ontwikkeling van het werk laat de weg horen naar een veldslag, vervolgens de dramatische veldslag zelf, waardoor Guilmants vriend werd gedood. Na een kort stil moment van herinnering is de finale van Guilmant's stuk de Hymn »Jerusalem, Jerusalem convertere ad Deum tuum«.

Olivier Messiaen
(1908-1992)

Uit "Les Corps Glorieux"

-Subtilité des corps gloreux

Een aards lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam wordt opgewekt.

Zij zijn dan als engelen in de hemel (1 Korinthe 15:44; Mattheüs 22:30)

-Les eaux de la grâce

Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en zal hen geleiden naar het water des levens. (Openbaring 7:15)

Uit "La Nativité du Seigneur"

"Dieu parmi nous"

Woorden van de evangelist, van de maagd en van de ganse kerk: Die mij geschapen heeft, heeft gerust in mijn tent. Het woord is vlees geworden en heeft gewoond in mij. Mijn ziel maakt groot de Heer, mijn geest verheugt zich in God mijn zaligmaker.

Het hoofdorgel van de Grote of St. Janskerk te Schiedam

Het Niehoff-orgel

De oudste vermelding van een orgel dateert uit 1498, toen Allaert Dirckz werd herbenoemd tot organist van de Grote Kerk.

Rond 1550 bouwde de befaamde orgelbouwer Hendrik Niehoff een nieuw instrument bestaande uit Hoofdwerk en Rugwerk. De kassen waren voorzien van fraai beschilderde luiken.

In 1680 breidde Appolonius Bosch het orgel uit met een bescheiden Bovenwerk. Vermoedelijk werden toen ook de windladen vervangen en gezien de aanbrengring van het jaartal "1680" tussen de pijpenvelden van Hoofd- en Rugwerk, is toen ook de frontindeling gewijzigd.

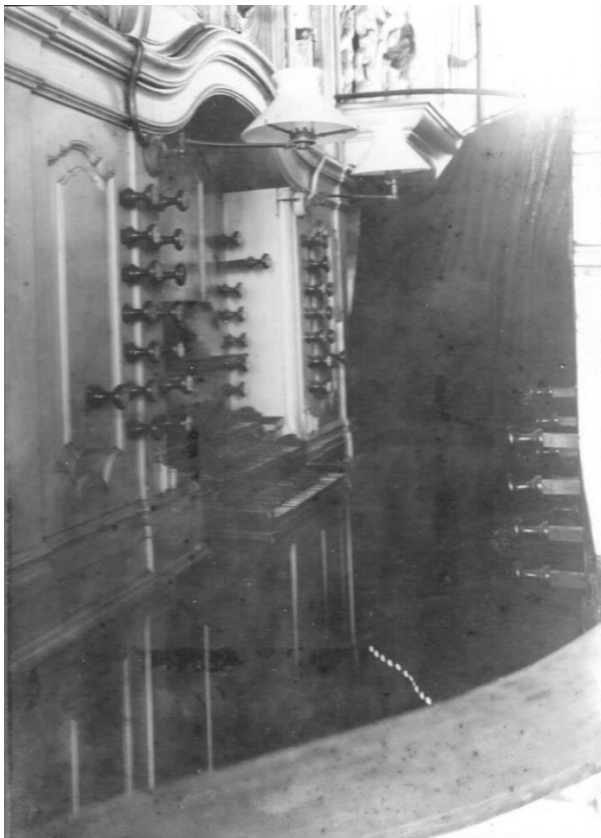
In 1712 breidde Jacob Cools het orgel uit met een vrij pedaal, aangebracht in nieuwe zijkassen.

De forse pedaalvelden gaven het front door de ontstane breedtewerking een ander aanzicht.

De ornamentiek tussen hoofdkas en pedaalvelden werd in 1724 aangebracht door de Rotterdamse beeldhouwer Alexander Pluskens. Beeldhouwer François van Douwe vervaardigde het snijwerk op de pedaalvelden en het hoofdwerk. Ook het beeld op de middentoren van de bazuinblazende engel is van zijn hand.

Rudolph Garrels bracht in 1737 een vijfde balg aan en een nieuw pedaalklavier.

De vermoedelijke dispositie was toen:

Manuaal	Rugpositief
Prestant 16 D	Holpijp 8
Prestant 8	Prestant 8 D
Holpijp 8	Prestant 4
Octaaf 4	Octaaf 2
Quint 3	Quint 1 ½
Octaaf 2	Octaaf 1
Gemshoorn 2	Sexquialter 3stD
Sexquialter 2 st.	
Mixtuur 2-3 st.	
Scherp 2-3 st.	
Cornet 6 st, D	
Trompet 8	
Pedaal	Bovenwerk
Subbas 16	Baarpijp 8
Bordon 16	Quintadeen 8
Prestant 8	Tolkan 4
Quint 6	Vox Humana 8
Octaaf 4	
Trompet 16	

Het orgel heeft de 19^e eeuw vrij ongeschonden doorstaan.
Naast het gebruikelijke onderhoud werden slechts geringe wijzigingen
aangebracht.

Het Niehoff-orgel (1915)

Het Standaard-orgel

Aan het begin van de 20^e eeuw was een nieuwe restauratie noodzakelijk geworden. In 1915 adviseerde toenmalig organist van de Grote Kerk Hendrik Jan Pieter Textor (1847-1929), (leerling van Samuel de Lange sr.) het orgel te laten restaureren door de Schiedamse orgelfirma Standaard. Textor was ongetwijfeld gecharmeerd geraakt van de moderne, industriële orgelbouw zoals Standaard deze praktiseerde. De vele kerk- en theaterorgels die Standaard leverde in de regio (o.a. NPB-kerk en Passagetheater Schiedam, Stadhuishal Rotterdam, div.orgels in Vlaarding) werden gebouwd volgens het toen moderne pneumatische systeem, voorzien van vele speelhulpen en een gemakkelijke bespeelbaarheid. Niet gehinderd door historisch besef werd het Niehoff-

orgel afgebroken en vervangen door een nieuw pneumatisch orgel, geplaatst achter het oude front.
De hoofdwerk-kas werd daartoe uitgediept en verbreed om plaats te bieden aan Hoofd- en Zwelwerk. De overbodig geworden rugwerk-kas bood voortaan ruimte voor muziekboeken.
Van het oude Niehoff-pijpwerk werd de Baarpijp 8, Quintadeen 8 en een gedeelte van de Octaaf 4 (pedaal) opnieuw gebruikt.

Kerkinterieur (1915)

De dispositie was:

Hoofdwerk	Bovenwerk
Bourdon 16	Quintadeen 16
Prestant 8	Vioolprestant 8
Roerfluit 8	Holpijp 8
Octaaf 4	Openfluit 8
Quint 2 2/3	Prestant 4
Octaaf 2	Fluit 4
Cornet 6 st.	Woudfluit 2
Mixtuur 5 st.	Terts 1 3/5
Trompet 8	Hobo 8
Pedaal	
Prestant 16	Diverse koppels
Subbas 16	en speelhulpen
Prestant 8	
Octaaf 4	
Fluit 2	
Trombone 8	

Adriaan C. Schuurman, organist van de Grote of St. Janskerk 1929-1938, naast de Standaard-klaviatuur

Tijdens de kerkrestauratie van 1945-1948 werd het orgelfront gerestaureerd, waarbij de originele beschildering weer naar voren kwam.

De fa. Flentrop voerde herstelwerkzaamheden uit in 1952.

Na 50 jaar was het "Standaard-apparaat", zoals organist Jacques P. Bekkers het noemde, uitgespeeld.

Men had toen al lange tijd het voornemen met gebruikmaking van de historische kassen een nieuw mechanisch orgel te bouwen.

Het Flentrop-orgel

In 1971 werd aan Flentrop Orgelbouw B.V. te Zaandam de opdracht gegeven een nieuw instrument te vervaardigen. Stilistisch uitgangspunt was het overgebleven historisch materiaal van Niehoff.

Het nieuwe pijpwerk werd daarom vervaardigd uit orgelmetaal met een hoog loodgehalte en wijde mensuren. Het orgel werd gestemd in een Werckmeister III-temperatuur.

Zo vormden front en orgel weer een eenheid. In 1975 vond de oplevering plaats.

Herintonatie

Op verzoek van organist André Verwoerd vond in 1993 een herintonatie plaats op verlaagde winddruk ter verkrijging van een mildere orgelklank. Daartoe werd ook de ongelijkzwevende stemming gewijzigd in een evenredig zwevende temperatuur.

Deze werkzaamheden werden uitgevoerd door Flentrop Orgelbouw. Orgelbouwer Herman Pelgrim heeft nadien de tongwerken gereviseerd en in 2006 een Cymbelster geplaatst.

Renovatie en uitbreiding

In 2011 vond een revisie plaats door J.L. van den Heuvel Orgelbouw bv. te Dordrecht. Het groot onderhoud concentreerde zich op schoonmaak en restauratie van het pijpwerk, vernieuwing van loden conducten en herstel van speel- en registertractuur. Voor het pedaal werd een zelfstandige windvoorziening vervaardigd, bestaande uit twee motoren en balgen. Achter de twee 17^e eeuwse pedaalkassen werden nieuwe, mechanische pedaalladen aangebracht met elektrische sleepbediening.

Op deze laden werden in eerste instantie twee houten pedaalregisters geplaatst:

-Prestant 16', houten pijpwerk van G. van der Kley (1920) afkomstig uit het orgel van de v.m. Oosterkerk, later toegevoegd aan het orgel van de v.m. Magnalia Deikerk, beiden in Schiedam.

-Roerquint 12', nieuw register vervaardigd door Van Den Heuvel Orgelbouw.

-een derde sleep werd gereserveerd voor plaatsing van een Fagot 32'.

In januari 2012 is ook dit nieuwe register geplaatst en werd op 30 april in gebruik genomen.

De dispositie luidt thans:

Hoofdwerk	Rugwerk	Bovenwerk	Pedaal
Prestant 16	Prestant 8	Baarpijp 8	Prestant 16
Octaaf 8	Gedekt 8	Quintadeen 8	Bourdon 16
Holpijp 8	Prestant 4	Roerfluit 4	Roerquint 12
Octaaf 4	Octaaf 2	Nazard 3	Prestant 8
Fluit 4	Mixtuur 4-5 st.	Woudfluit 2	Bourdon 8
Quint 3	Sesquialter 2 st.	Tertiaan 1 3/5	Roerquint 6
Octaaf 2	B/D	Flageolet 1	Octaaf 4
Mixtuur 4-5 st.	Dulciaan 8	Vox Humana 8	Mixtuur 5 st.
Scherp 4 st.	Tremulant	Tremulant	Fagot 32
Cornet 5 st.			Bazuin 16
Trompet 16	Koppels:		Trompet 8
Trompet 8	HW-RW, HW-BW, P-HW, P-RW		Klaroen 4

Schiedam, Grote of St. Janskerk, koororgel (1993)

Dispositie:

Manuaal

Bourdon 8' B/D
Gambe 8' D
Holzgedackt 4'
Quinte 2 2/3' D
Holzprinzipal 2' B/D
Terzflöte 1 3/5' D
Octave 1' B
Tremulant

Pedaal

Bourdon 16'
Pedaalkoppel

Nachtegaal

Eind jaren tachtig nam de toenmalige koster Fred Pietersma samen met Cees Koogje het initiatief een actie op te starten voor de bouw van een koororgel voor de Grote Kerk. Het grote orgel was destijds nog gestemd in een Werckmeister-stemming in een afwijkende toonhoogte, hetgeen samenspel met andere instrumenten bemoeilijkte. Reden genoeg om met enthousiasme te streven naar de aanschaf van een nieuw koororgel.

Schiedammer en gemeentelid Herman Pelgrim werd de bouwer. Vele jaren heeft hij zijn sporen verdiend o.a. bij Pels & Van Leeuwen Orgelbouw, tot zijn gezondheidstoestand hem dwong te stoppen.

En dat was de reden dat hij op zeer beperkte schaal zelf kleine orgels ging bouwen. Daarbij verzorgt hij het klein onderhoud en de stemming van het grote Flentrop-orgel in de Grote Kerk.

Begin 1992 kreeg het plan zijn beslag en werden de eerste ontwerptekeningen voorgelegd, terwijl Pelgrim al actief aan de slag ging met de diverse onderdelen. Herman gebruikte voor zijn instrument eersteklas hechthout. Grote houtbewerkingsmachines waren hierbij niet nodig.

Voor het grotere houten pijpwerk gebruikte hij ook hechthout. Het houten pijpwerk van de 16', 8', 4' en 2' registers alsmede het metalen pijpwerk van de Terts 1 3/5' maakte Herman zelf. Voor de Gambe 8', Quinte 2 2/3 en de Octave 1' maakte hij gebruik van bestaand pijpwerk.

De registertrekkers zijn als kleine koperen knopjes uitgevoerd, de pedaalkoppel als trede.

Bijzonder is het front met houten pijpwerk. De bekroning met de Jacobsschelp legt het verband met de naam van de bouwer. Deze schelp werd meegenomen door hen die een voetreis (pelgrimstocht) maakten naar Santiago de Compostella.

Op 17 september 1993 is het koororgel in gebruik genomen met een concert door Wouter Blacquièrre. Sindsdien wordt het met grote regelmaat gebruikt tijdens inloopconcerten in het koor van de kerk, en bij koorrepetities.

In 2002, bij het afronden van de kerkrestauratie werd op de schelp 23-karaats goud aangebracht.

Bij het 12 ½ jarig jubileum in 2006 voegde Herman Pelgrim een Nachtegaal toe.

Binnenwerk van het koororgel met doorkijkje naar het grote orgel. Foto: Jeroen de Haan

André Verwoerd

1926-2018

Hij was al 55 jaar, toen hij als opvolger van de in 1980 overleden Jacques P. Bekkers benoemd werd tot organist van de Grote of Sint Janskerk in Schiedam. De kerkbezoekers waren onder de indruk van zijn kwaliteiten op het drieklaviers Flentrop-orgel, ze waren blij met hem, maar dachten dat het voor tien jaar zou zijn, tot zijn pensioen.

André Verwoerd bleef echter aan tot 2008 en toen was hij 82 jaar. Hij werd opgevolgd door Arjen Leistra.

In de nacht van zondag 9 december 2018 is André Verwoerd op 92-jarige leeftijd overleden. Buiten Schiedam was hij nog veel beroemder. Hij overtrof de 27 jaar in Schiedam met verschillende posities in de Rotterdamse muziekwereld. Hij genoot ook nationale bekendheid. Verwoerd componeerde onberijmde psalmen, die door de NCRV werden uitgezonden.

André groeide op in een gereformeerd gezin, waar hij in de ban raakte van het orgel. „We hadden thuis een klein orgel en omdat ik alles gaarne onderzoek, wilde ik weten hoe zo’n orgel in elkaar zit en hoe je er klanken uit krijgt,” zei hij in 1975. Hij kreeg orgelles van Wim Kooy, organist van Bergsingelkerk in Rotterdam, en van de Zaandamse organist en compost Cor Kee.

17 jaar jong werd André Verwoerd organist van de kapel van het Eudokiaziekenhuis in Rotterdam. Drie jaar later, in 1946, werd hij zowel organist van de Bethelkerk in Rotterdam-Zuid als van de Grote Kerk in Overschie, waar hij behalve kerkdiensten ook concerten speelde. Om zijn studie aan het Rotterdams Conservatorium te kunnen betalen nam hij een kantoorbaan, maar die was al gauw niet langer nodig omdat de muzikale activiteiten toenamen. Bij theorieleraar Jan Sicking en orgeldocent Adriaan C. Schuurman bereidde hij zich voor op het staatsexamen orgel. Daarna studeerde hij verder bij George Stam.

In 1954 vertrok hij uit Overschie en werd hij organist van de Prinsekerk in de Rotterdamse wijk Blijdorp. Hij componeerde kerkliederen voor jongeren en bij hun koorzang zorgde hij voor begeleiding met orgel, koperblazers en slagwerk. Daarna werd hij cantororganist van de Pauluskerk in Rotterdam-Centrum. In 1962 ontving hij de Laurenspenning voor zijn kerkmuzikale werk in de Rotterdamse binnenstad.

Van 1966 tot 1986 was Verwoerd verbonden als hoofdvakdocent aan het conservatorium in Rotterdam. Bekende leerlingen van hem zijn Kees van Eersel, Geert Bierling, Jaap Kroonenburg, Jacques van Oortmerssen, Petra Veenswijk en de toenmalige Schiedamse brandweercommandant Arie Metaal. André Verwoerd maakte ook radio- en plaatopnamen en was een gerespecteerd jurylid bij orgelconcoursen.

Toen hij 90 jaar werd, boden zijn oud-leerlingen Geert Bierling, Gerard Legierse en Petra Veenswijk hem een concert aan in de Grote Kerk van Schiedam. Dat was op zaterdag 23 juli 2016.

